

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา
เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
กระท่อนห่อบางกร่าง
ทะเบียนเลขที่ สข 55100041

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครอง
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กระท่อนห่อบางกร่าง คำขอเลขที่ 53100069
ทะเบียนเลขที่ สข 55100041 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 11 พฤษภาคม 2553

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. 2555

(นางปงนิตา รนสันติ)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

กระท่อนห่อบางกร่าง

(1) เลขที่คำขอ	53100069	ทะเบียนเลขที่	สข 55100041
(2) วันที่ยื่นคำขอ	11 พฤษภาคม 2553	วันที่ขึ้นทะเบียน	11 พฤษภาคม 2553
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดนนทบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลบางกร่าง และนายรินทร์ สนอ่วม
ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ถนนรัตนวิเบศร์ ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000		
(4) รายการสินค้า	กระท่อน		

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

กระท่อนห่อบางกร่าง (Kathon-Hor-Bangkrang) หมายถึง กระท่อนพันธุ์พื้นเมืองที่มีการห่อผลก่อนการเก็บเกี่ยว ทำให้ผลมีสีเหลืองนวล ปลูกในเขตพื้นที่ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางกรวย อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง และอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ลักษณะของสินค้า

- พันธุ์กระท่อนห่อบางกร่าง
 - พันธุ์ไวหรือพันธุ์เบา ให้ผลเร็ว ได้แก่ พันธุ์โอไว พันธุ์ทับทิม พันธุ์นิ่มนวล พันธุ์ขันทอง พันธุ์ปุ๋ยเมฆ พันธุ์เขียวหวาน พันธุ์กำมะหยี่ พันธุ์ทองหยิบ
 - พันธุ์หนัก ให้ผลช้า ได้แก่ พันธุ์ปุ๋ยฝ้าย พันธุ์อีล่า
- ลักษณะทางกายภาพ
 - ผล ขนาดผลใหญ่ประมาณ 200-800 กรัม
 - เปลือก สีเปลือกเหลืองนวล ผิวเรียบนุ่มมือ
 - เนื้อ เนื้อแน่นฟู ขาว ปุยนุ่ม
 - รสชาติ หวาน หอม

กระบวนการผลิต

การปลูก

- กระท่อนปลูกได้ทั้งในที่ลุ่มและที่ดอน
- กิ่งพันธุ์ที่ใช้ปลูก ได้จากการทาบกิ่ง การติดตา หรือการตอนกิ่ง
- ทำการยกร่องขึ้นเพื่อสะดวกในการระบายน้ำ สันร่องมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ร่องน้ำกว้างประมาณ 1.5 เมตร ลึก 1 เมตร ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ระยะห่างระหว่างต้นประมาณ 6-8 เมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- ขุดหลุมปลูกขนาดไม่ต่ำกว่า 50 x 50 x 50 เซนติเมตร (กว้าง x ยาว x ลึก) หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- ผสมดินที่ขุดขึ้นมากับปุ๋ยคอก รองกันหลุมด้วยหินฟอสเฟต ประมาณ 1 กิโลกรัมต่อหลุม กลบดินผสมลงในหลุมให้สูงกว่าระดับปากหลุมเล็กน้อย
- วางต้นพันธุ์กระท่อน ปลูกลงกลางหลุมกดดินให้แน่น ใช้ไม้หลักปักยึดลำต้นกันลมพัดโยก รดน้ำให้ชุ่ม ถ้ามีแดดจัดควรมีการพรางแดด จะทำให้กระท่อนตั้งตัวเร็วขึ้น

การดูแลรักษา

- (1) การให้น้ำ อย่างสม่ำเสมอในช่วงแรก และห่างขึ้นเมื่อโต ในช่วงเริ่มออกช่อดอกและติดผลต้องให้น้ำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ช่อดอกสมบูรณ์ เจริญเติบโตสม่ำเสมอและลดปัญหาผลแตก
- (2) การตัดแต่งกิ่ง 1 ครั้ง หลังจากการเก็บเกี่ยว โดยตัดกิ่งที่แน่นทึบ กิ่งแห้ง กิ่งเป็นโรคหรือถูกแมลงทำลายและกิ่งกระโดงออก
- (3) การกำจัดวัชพืช ประมาณ 2 ครั้งต่อปี นับตั้งแต่เก็บเกี่ยวผลผลิต จนหมดฤดูฝน และช่วงก่อนออกดอก
- (4) การห่อผล จะเริ่มเมื่อผลเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีกระดังงา ประมาณช่วงต้นเดือนเมษายนถึงกลางเดือนพฤษภาคม โดยใช้ใบตองแห้งหรือกระดาษ เพื่อป้องกันหนอนแมลงวันเจาะผล และทำให้ผลมีสีเหลืองนวลสวย

การเก็บเกี่ยว

- (1) ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน
- (2) วิธีการเก็บ ด้วยมือหรือใช้ไม้แง่มสอย บรรจุในภาชนะที่รองด้วยใบตอง
- (3) โดยการนับอายุผล
 - พันธุ์เบา จะมีอายุตั้งแต่ดอกบานถึงเก็บเกี่ยว ประมาณ 130-150 วัน
 - พันธุ์หนัก ประมาณ 170-180 วัน
- (4) โดยการสังเกต หรือโดยการสุ่มตัวอย่าง
 - การเปลี่ยนแปลงภายในผล ได้แก่ เนื้อนุ่มขึ้น ความฝาดลดลง
 - การเปลี่ยนแปลงภายนอกผล ได้แก่ ผลเปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือสีน้ำตาลจนถึงก้นผล

การบรรจุหีบห่อ

- (1) รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า “กระท้อนห่อบางกว้าง” และ/หรือ “Kathon-Hor-Bangkrang”
- (2) ให้ระบุวันที่บรรจุ ชื่อผู้บรรจุ ปริมาณที่บรรจุ และเลขทะเบียน/เครื่องหมายการค้า(ถ้ามี)

การเคลื่อนย้าย กองเก็บ การรักษาสภาพ และการส่งมอบ

- (1) การเก็บรักษา ผู้บรรจุหีบห่อจะต้องดูแลรักษาอุปกรณ์และสถานที่ในการบรรจุให้สะอาดถูกสุขลักษณะ
- (2) การขนส่ง อุปกรณ์และพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาด

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดนนทบุรี เป็นที่ราบลุ่มดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยาใกล้กับทะเลมีน้ำท่วมถึง ลักษณะดินเป็นดินตะกอนที่เกิดจากการพัดพาของน้ำ และตกตะกอนทับถมกันเป็นเวลานานจนเป็นดินเหนียวเนื้อละเอียด ชั้นบนเป็นดินร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุตามธรรมชาติ ทำให้เหมาะต่อการทำสวนผลไม้ สภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ทำให้เกิดฝนตก ปริมาณน้ำฝนมาก และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน-มีนาคม นำความหนาวเย็นและความแห้งแล้ง อากาศมีลักษณะค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดพื้นที่ มีความชื้นสัมพัทธ์ระหว่างร้อยละ 53-81 สภาพของพื้นที่เหมาะสม ทำให้การปลูกกระท้อนได้ผลผลิตที่ดี

ประวัติความเป็นมา

สมัยรัชกาลที่ 5 (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ได้เสด็จพระราชดำเนินไปตามคลองอ้อม คลองบางใหญ่และคลองบางกอกน้อย และได้เสด็จไปยังสวนนายบุตร ทองแถม หมู่ 6 ตำบลบางกว้าง อำเภอมะนัง ซึ่งเป็นผู้ปลูกกระท้อนโดยการห่อผลเพื่อป้องกันหนอนแมลงวันผลไม่เจาะผลและช่วยทำให้เปลือกนุ่มขึ้น นายบุตรได้นำกระท้อนห่อที่ตนปลูกมาถวาย ซึ่งได้รับคำชมว่ากระท้อนห่อ มีรสชาติดี “กระท้อนห่อบางกว้าง” จึงมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เดิมมีพื้นที่ปลูกกระท้อนเฉพาะบริเวณหมู่ 6 และหมู่ 7 ตำบลบางกร่าง ซึ่งเป็นที่ลุ่มริมคลองบางกอกน้อย ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ.2506 นายอเนก เขียวน้อย ได้นำพันธุ์กระท้อนห่อบางกร่างมาปลูกที่หมู่ 5 ซึ่งเป็นพื้นที่ทำนา โดยการขุดร่องให้กว้างและลึก เพื่อปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมแก่การปลูกกระท้อนในที่ดินตอน ระยะเวลาจึงได้มีการขยายพื้นที่การปลูกกระท้อนห่อบางกร่างไปทั่วทุกอำเภอในจังหวัดนนทบุรี เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มริมแม่น้ำเจ้าพระยา และมีคูคลองมากมาย ซึ่งเหมาะสมแก่การปลูกกระท้อนห่อบางกร่าง กลุ่มเกษตรกรทำสวน ตำบลบางกร่าง ได้ร่วมกันจัดงานกระท้อนห่อบางกร่าง และมีการจัดงานสืบต่อกันมาทุกปี ในช่วงปลายเดือนมิถุนายน-ต้นเดือนกรกฎาคม เพื่อประชาสัมพันธ์ กระท้อนห่อบางกร่าง ของจังหวัดนนทบุรี ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายโดยทั่วไป

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกกระท้อนห่อบางกร่าง อยู่ในเขตพื้นที่ครอบคลุมทั้งหมดของ 6 อำเภอ ในจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางบัวทอง และอำเภอไทรน้อย รายละเอียดตามแผนที่

(8) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กระท้อนห่อบางกร่าง
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กระท้อนห่อบางกร่าง และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบ ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

(9) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) กระท้อนห่อบางกร่าง จะต้องมีการปลูกในเขตพื้นที่ 6 อำเภอของจังหวัดนนทบุรีตามกระบวนการผลิตข้างต้น
 - (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้
-

